

ฝ่ายทางต้นโครงการทวาย

ยุทธศักดิ์ วัฒนาวัดดี

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ได้มีการประชุมคณะกรรมการประสานงานร่วมระหว่างไทย-เมียนมาร์เพื่อพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย นับเป็นการฝ่ายทางต้น โครงการทวาย ภายหลังจากเครืออิตาลีได้ทำสัญญา Framework Agreement กับเมียนมาร์เมื่อต้นเดือนพฤศจิกายน 2553 แต่เวลาผ่านมาแล้วเกือบ 2 ปีครึ่ง ยังมีความก้าวหน้าของการดำเนินการน้อยมาก

ปัญหาสำคัญของโครงการนี้ คือ เป็นโครงการขนาดใหญ่ จึงเป็นการยากที่ภาคเอกชนรายใดรายหนึ่งจะสามารถระดมทุนก่อสร้างเป็นเงินมากมายมหาศาลได้ ดังนั้น เพื่อเร่งรัดการดำเนินการ ฝ่ายไทยและพม่าได้เห็นชอบเกี่ยวกับการจัดตั้งกลไกคณะกรรมการร่วมเพื่อการพัฒนาโครงการนี้ขึ้นใน 3 ระดับ คือ

- **คณะกรรมการร่วมระดับสูง (JHC)** เป็นกลไกระดับนโยบาย โดยมีรองนายกรัฐมนตรีไทย (นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง) และรองประธานาธิบดีเมียนมาร์เป็นประธานร่วม
- **คณะกรรมการประสานงาน (JCC)** มีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีของไทย (นายนิวัฒน์ธำรง บุญทรงไพศาล) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมของเมียนมาร์ เป็นประธานร่วม
- **คณะอนุกรรมการ (Sub-Committee)** ใน 6 สาขา เช่น ด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ด้านการเงิน ด้านโครงสร้างพื้นฐานและการก่อสร้าง ฯลฯ

ต่อมาได้มีการประชุมคณะกรรมการ JCC เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2555 ณ กรุงเนปิดอว์ โดยมีนาย U Aye Myint รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมของเมียนมาร์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายนิวัฒน์ธำรง บุญทรงไพศาล) เป็นประธานร่วม สรุปได้ว่าการจัดทำกรอบความตกลง (Framework Agreement) ฉบับใหม่

จากนั้นนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้เดินทางไปเยือนโครงการเขตเศรษฐกิจทวายเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2555 เพื่อหารือข้อราชการกับประธานาธิบดีเต็งเส่งของเมียนมาร์ รวมถึงติดตามและผลักดันความคืบหน้าในการดำเนินการ ซึ่งผู้นำประเทศทั้ง 2 ฝ่าย เห็นพ้องกับความสำคัญของการระดมเงินทุนและการเชิญชวนนักลงทุนประเทศที่สามเข้าร่วมลงทุนด้วย เพื่อระดมทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในระยะแรกก่อนพิจารณาให้เอกชนเข้าร่วมลงทุนในนิติบุคคลเฉพาะกิจ (Special Purpose Vehicle – SPV)

ล่าสุดได้มีการประชุมคณะกรรมการประสานงาน (JCC) เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2556 ณ โรงแรมรอยัลคลิฟ เมืองพัทยา ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจหลายประการ

ประการแรก ทั้ง 2 ฝ่ายเห็นชอบกับโครงสร้างแบ่งการบริหารจัดการออกเป็น 3 ระดับ คือ

- **ระดับภาครัฐ** ประกอบคณะกรรมการชุดต่างๆ เช่น JHC, JCC ฯลฯ ของทั้งไทย เมียนมาร์ และอาจรวมถึงประเทศอื่นๆ เช่น ญี่ปุ่น ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ เงื่อนไข
- **ภาคเอกชน** กำหนดให้มีนิติบุคคลเฉพาะกิจ (SPV) ทำหน้าที่เป็น Holding Company และมี SPV ซึ่งเป็นบริษัทถูก จัดตั้งขึ้นที่ทวาย เพื่อให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรตามกฎหมาย โดย SPV จะเป็นผู้ได้รับสัมปทาน บริหารจัดการ และถือหุ้นในบริษัทเฉพาะกิจ (Special Purpose Company – SPC) ต่างๆ ตามความเหมาะสม
- **ระดับผู้รับสัมปทานในแต่ละธุรกิจ** เป็นบริษัทเฉพาะกิจ (Special Purpose Company – SPC) ซึ่งมีหลายบริษัท แต่ละบริษัทจะลงทุนในธุรกิจด้านต่างๆ แตกต่างกันไป เช่น นิคมอุตสาหกรรม ท่าเรือ ถนน โรงไฟฟ้า ฯลฯ

ประการที่สอง เห็นชอบให้เร่งรัดจัดตั้ง SPV ที่เป็น Holding Company ขึ้นโดยเร็ว ทั้งนี้ เริ่มแรกจะจดทะเบียนเป็นบริษัทในประเทศไทย โดยทั้ง 2 ประเทศจะถือหุ้นฝ่ายละครึ่งหนึ่ง และยินดีให้ประเทศอื่นๆ เช่น ญี่ปุ่น ฯลฯ เข้ามาถือหุ้นใน SPV สำหรับในอนาคตอาจจะพิจารณานำ SPV ไปจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศต่างๆ เช่น สิงคโปร์ ไทย เมียนมาร์ ฯลฯ เพื่อระดมทุนต่อไป

ประการที่สาม ยกเลิกจากเดิมเป็นเพียงกรอบสัญญา Framework Agreement ระหว่างเมียนมาร์และเครืออิตัลไทย เปลี่ยนมาอยู่ในรูปของสัญญาสัมปทานหรือ Concession Agreement ระหว่างเมียนมาร์และ SPV อายุสัญญาเป็นเวลา 75 ปี (50+25 ปี)

ประการที่สี่ ที่ประชุมได้พิจารณาทบทวนการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการและพบว่าตัวเลขผลตอบแทนการลงทุนในบางโครงการ เช่น ทางหลวงระหว่างชายแดนไทยไปยังพื้นที่โครงการทวาย ฯลฯ ยังอยู่ระดับต่ำมาก ดังนั้น จะต้องมีการศึกษาเชิงลึกยิ่งขึ้นทบทวนสมมติฐานในด้านต่างๆ รวมถึงร่วมมือกันเพื่อให้โครงการมีผลตอบแทนสูงขึ้น เพื่อให้โครงการมีความเป็นไปได้ทางการเงิน มีผลกำไรเพียงพอที่ให้อำนาจได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินได้ และสามารถขยายพื้นที่โครงการได้

สำหรับข้อสรุปข้างต้น จะนำเสนอคณะกรรมการร่วมระดับสูงระหว่างไทย-เมียนมาร์เพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทวายและพื้นที่โครงการที่เกี่ยวข้อง (JHC) ซึ่งกำหนดจัดประชุมช่วงปลายเดือนเมษายน 2556 ที่กรุงเนปีดอร์ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

สุดท้ายนี้ โครงการนี้จำเป็นต้องรีบดำเนินการอย่างเร่งด่วน เนื่องจากปัจจุบันนับเป็นโอกาสทองที่นักลงทุนญี่ปุ่นมีปัญหาในการลงทุนในประเทศจีน ทำให้สนใจมาลงทุนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นอย่างมาก โดยหากโครงการทวายล่าช้าแล้ว นักลงทุนก็จะหนีไปลงทุนในเวียดนามและอินโดนีเซีย

บทความตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ฉบับวันที่ 12 มีนาคม 2556